

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА
СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Кафедра перекладу, прикладної та загальної лінгвістики

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання та захисту курсових робіт

**для студентів 3 курсу спеціальності 035 Філологія 035.041 Германські
мови та літератури (переклад включно), перша – англійська**

Кропивницький – 2025

Методичні рекомендації до виконання та захисту курсових робіт для студентів 3 курсу спеціальності 035 Філологія 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська / Укладачі :Лелека Т.О., Стасюк Б.В., Везубенко М.М. Кропивницький, 2025. 64 с.

Рецензенти:

Головенко К.В. – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики;

Вечірко О.Л. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання.

Матеріали містять необхідну для студентів третього курсу інформацію про підготовку, виконання та оформлення кваліфікаційної роботи, а також вимоги до процедури захисту. Подано критерії оцінювання курсової роботи за національною та європейською шкалами, правила оформлення використаної літератури за чинними вимогами.

Затверджено методичною радою
Центральноукраїнського державного
університету ім. В.Винниченка
Протокол №3 від «27» листопада 2025 року

\

ЗМІСТ

Передмова	
I Загальні положення.....	6
II Структура наукової роботи.....	9
III Зміст кожної частини роботи.....	13
3.1. Вступ.....	13
3.2. Теоретична частина.....	16
3.3. Практичний розділ.....	17
3.4. Висновки.....	19
3.5. Список використаних джерел.....	19
IV Основні вимоги до оформлення курсової роботи.....	21
4.1. Вимоги до оформлення основного тексту роботи.....	21
4.2. Вимоги до оформлення посилань.....	25
4.3. Вимоги до цитування.....	26
4.4. Вимоги до оформлення списку використаних джерел.....	26
4.5. Оформлення допоміжних матеріалів.....	27
4.6. Нумерація сторінок.....	30
V Оцінювання курсових робіт.....	31
VI Захист курсової роботи.....	40
Рекомендована література.....	43
Додатки.....	45

ПЕРЕДМОВА

Курсова робота є першим етапом самостійної науково-дослідної діяльності здобувача вищої освіти та важливою складовою його фахової підготовки. Вона спрямована на закріплення й поглиблення теоретичних знань, формування дослідницьких умінь і навичок, а також на розвиток здатності логічно, аргументовано та послідовно викладати результати власних наукових розвідок у галузі перекладознавства. Виконання курсової роботи дає змогу оцінити рівень наукової зрілості здобувача, ступінь його аналітичного мислення та вміння застосовувати наукові методи дослідження.

У процесі підготовки курсової роботи здобувач повинен продемонструвати здатність до формулювання й обґрунтування наукової проблеми, здійснення її теоретичного аналізу, визначення можливих шляхів розв'язання поставлених завдань, а також окреслення перспектив подальших наукових досліджень у межах обраної тематики.

Особливого значення набуває той факт, що написання курсової роботи припадає на період навчання здобувачів третього курсу, коли вони вже мають первинний досвід участі в науково-дослідній діяльності, зокрема у роботі наукових гуртків, студентських наукових конференціях, семінарах, круглих столах та інших формах наукової комунікації. Така діяльність сприяє формуванню сталих наукових інтересів, розвитку дослідницької культури та створює підґрунтя для подальших наукових пошуків у межах обраної спеціальності. Обґрунтовано обрана тематика курсової роботи може слугувати основою для подальшої підготовки кваліфікаційної роботи бакалавра.

Навчально-методичний посібник призначений для надання системної методичної допомоги здобувачам вищої освіти щодо дотримання загальнонаукових і нормативних вимог до підготовки та оформлення курсової роботи з урахуванням специфіки спеціальності 035 Філологія 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська

У посібнику визначено організаційний алгоритм виконання курсової роботи, який передбачає вибір і затвердження теми дослідження, визначення етапів її реалізації, а також розроблення структурованого плану роботи.

Окреслено основні вимоги до оформлення структурних елементів курсової роботи та надано детальні методичні рекомендації щодо підготовки змісту, вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел і літератури, а також додатків.

У виданні викладено загальні вимоги до оформлення курсової роботи, зокрема визначено рекомендований обсяг дослідження, вимоги до технічного оформлення тексту, правила здійснення бібліографічних посилань і порядок формування списку використаних джерел та літератури відповідно до чинних стандартів. Також визначено процедуру підготовки та захисту курсової роботи бакалавра.

Особливу увагу зосереджено на питаннях підготовки курсової роботи до захисту, перевірки її на дотримання принципів академічної доброчесності, підготовки відгуку наукового керівника та процедури захисту роботи перед екзаменаційною комісією.

Навчально-методичний посібник спрямований на систематизацію науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти та забезпечення належного рівня підготовки курсових робіт з метою досягнення високих результатів у процесі їх виконання та захисту.

І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Написання курсової роботи є обов'язковою складовою процесу науково-методичної та професійної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності 035 Філологія 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша — англійська. Курсова робота спрямована на формування дослідницьких умінь і навичок, розвиток наукового мислення та підготовку здобувачів до виконання складніших наукових і кваліфікаційних досліджень.

Студентська наукова робота (курсорова робота) посідає проміжне місце між жанром навчального реферату та повноцінним науковим дослідженням. На відміну від реферату, курсорова робота передбачає вищий рівень самостійності та елементів наукової новизни; водночас, на відміну від завершеного наукового дослідження, вона характеризується використанням і критичним опрацюванням значної кількості запозичених наукових положень і концепцій.

Характерною ознакою студентської наукової роботи є поступове зменшення рівня реферативності та поетапне зростання рівня науковості — від курсової роботи до магістерської. Цей процес реалізується двома основними способами: по-перше, шляхом поглиблення проблематики дослідження від курсу до курсу; по-друге, шляхом поступового розширення тематики та ускладнення дослідницьких завдань.

Кваліфікаційна робота є самостійною пошуково-творчою діяльністю здобувача та спрямована на формування інтегральної, загальних і фахових компетентностей, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою. Зокрема, вона сприяє розвитку здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми у галузі філології, формуванню навичок абстрактного мислення, аналізу й синтезу, умінню самостійно навчатися, оволодівати сучасними знаннями, здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел, коректно оперувати науковою філологічною термінологією та здійснювати професійний аналіз мовного матеріалу.

Метою курсового дослідження є систематизація та поглиблення знань, умінь і навичок, набутих у процесі вивчення мовних і перекладацьких

дисциплін, з метою розв'язання конкретного науково-практичного завдання, зміст якого має відповідати типовим ситуаціям, що виникають у перекладацькій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (передусім, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК.3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК.4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК.5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК.6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК.7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК.8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК.9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК.10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК.12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК.13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ЗК.14 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності..

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК.1 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК.2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК.3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК.4 Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК.7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК.8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК.9 Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК.10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладознавчий) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК.13 Усвідомлення базових уявлень про мову як особливу знакову систему, її природу та функції, про генетичну і структурну типологію мов у контрастивному аспекті; фонетичний, лексичний, граматичний, синтаксичний рівні мови, її стилістику; здатність використовувати їх у професійній діяльності перекладача.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН.1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН.2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН.3 Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН.5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН.6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для

вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН.7 Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН.8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН.9 Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН.10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН.11 Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН.12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН.13 Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН.14 Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для ефективного розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН.15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН.17 Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованій сфері професійної діяльності та/або навчання.

ПРН.18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у

непередбачуваних умовах.

ПРН.19 Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН.20 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти їх застосовувати в професійній діяльності.

ПРН.21 Розуміти мову як особливу знакову систему та її будову в контрастивному аспекті; знати, як її фонетичний, лексичний, граматичний, синтаксичний рівні реалізуються в професійній діяльності перекладача.

ПРН.22 Вміти застосовувати базові теоретичні та практичні знання про діяльність перекладача під час розв'язання професійних задач.

ПРН.23 Знати особливості майбутньої професії та відповідати кваліфікаційним вимогам до перекладачів, встановленим законодавством України.

ПРН.24 Знати особливості обраного напрямку практичної діяльності що стосується способів, методів, прийомів виконання усного/письмового, реферованого, анотованого перекладу з метою подолання лінгвокультурного бар'єру, перед- і післяперекладацького аналізу тексту, редагування тексту перекладу, застосування ПЗ та сучасних мультимедійних

Успішне виконання курсової роботи залежить від дотримання основних вимог, що висуваються до студентських наукових досліджень. Ці вимоги стосуються насамперед наукового рівня роботи, її змістового наповнення, логічної структури, практичної значущості, рівня самостійності, а також відповідності чинним нормам оформлення. Важливою складовою підсумкового оцінювання є здатність здобувача аргументовано захистити сформульовані положення та обґрунтувати отримані висновки.

Робота над курсовим дослідженням розпочинається з вибору теми та визначення наукової проблеми. Тема може бути запропонована здобувачем або науковим керівником і підлягає обов'язковому погодженню після детального

обговорення. Вона має бути чітко сформульованою, тематично звуженою, охоплювати конкретну сферу комунікації, містити об'єкт і предмет дослідження, тобто певне мовне явище та особливості його відтворення у перекладі, а також визначати мовний матеріал, на основі якого здійснюється дослідження.

Об'єкт дослідження — процес перекладу англomовних/німецькомовних текстів українською мовою.

Предмет дослідження — особливості перекладу (лексичні / стилістичні / граматичні / прагматичні тощо) тексту та його українського перекладу.

Матеріал дослідження — текст англійською/німецькою мовою та його переклад українською мовою (або самостійно виконаний переклад), на основі якого проводиться аналіз.

Порядок виконання курсової роботи

Підготовка до виконання курсової роботи передбачає вибір теми з рекомендованого переліку. Обрана тема має відповідати науковим інтересам здобувача та сприяти формуванню стійкої мотивації до її глибокого опрацювання. Після визначення теми здобувач отримує настановну консультацію наукового керівника, під час якої уточнюються загальні вимоги до роботи, порядок її виконання, орієнтовний план, перелік основних джерел, методика проведення дослідження та терміни виконання окремих етапів.

Виконання курсової роботи передбачає такі етапи:

- вибір теми та проведення настановної консультації;
- затвердження графіка виконання роботи;
- складання бібліографічного списку з теми дослідження;
- опрацювання наукових і навчально-методичних джерел;
- затвердження плану курсової роботи;
- формування наукового апарату дослідження;
- додаткове вивчення літератури;
- збір і систематизація емпіричного матеріалу (спостереження, опитування, тестування тощо);

- підготовка першого варіанту курсової роботи;
- перевірка роботи науковим керівником;
- внесення змін і доопрацювання змісту та структури;
- оформлення остаточного варіанту відповідно до встановлених вимог;
- подання курсової роботи науковому керівникові не пізніше ніж за три тижні до захисту.

Рекомендований обсяг курсової роботи становить один друкований аркуш (**20–25** сторінок машинописного тексту). Кількість використаних джерел має бути не меншою, ніж **25** найменувань.

II СТРУКТУРА НАУКОВОЇ РОБОТИ

«ТИТУЛЬНА СТОРІНКА» є уніфікованою для всіх робіт, виконаних на кафедрі. Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи і є основним джерелом бібліографічної інформації, необхідної для оброблення та пошуку документа (**ДОДАТОК А**).

Титульний аркуш повинен мати відомості, які подають у такій послідовності:

- а) назва міністерства і навчального закладу;
- б) прізвище, повні ім'я і по батькові автора;
- в) повна назва документа;
- г) підписи відповідальних осіб, включаючи керівника роботи;
- д) рік виконання курсової роботи;

Приклад оформлення титульного листа наведено у додатку Б. Титульна сторінка не має нумерації.

«ЗМІСТ» вміщує перелік назв розділів та підрозділів із зазначенням номерів сторінок, на яких вони починаються (**ДОДАТОК Б**) зміст не має нумерації.

Вступ

До Вступу належать такі складники:

- тема дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- мета дослідження;
- завдання дослідження;
- матеріал дослідження;
- методи дослідження;
- актуальність та новизна дослідження;
- практична цінність дослідження;
- теоретична (наукова) цінність дослідження;
- структура та ключові слова дослідження (**ДОДАТОК В**).

Наповнення розділів курсового дослідження на 3-му курсі є таким:

		Приклад
Розділ 1	Теоретичні знання про обраний тип тексту, його мовні і позамовні характеристики	1.1. Лінгвальні та екстралінгвальні характеристики жанру «модний огляд» до показів «haute couture» 1.2. Поняття фахової термінології індустрії моди . 1.3. Принципи перекладу фахової термінології. 1.4..... Висновки до першого розділу.
Розділ 2	Аналіз тексту перекладу (спрямованість аналізу залежить від теми і мети роботи)	2.1. Аналіз перекладацьких прийомів та трансформацій 2.2. Перекладацький аналіз тексту 2.2.1. Лексико-семантичні трансформації. 2.2.1.1. Власне лексичні трансформації 2.2.2.2. Лексико-семантичні трансформації 2.2.2.3..... 2.2.2. Граматичні трансформації. 2.2.2.1. Морфологічні трансформації 2.2.2.2. Синтаксичні трансформації 2.2.3. Стилiстичні трансформації Висновки до розділу (вибір трансформацій залежить від теми дослідження)

РОЗДІЛ I Теоретичний розділ

Теоретичний розділ включає:

- огляд точок зору попередників та інших науковців щодо певного явища (явищ) у мові (мовах) згідно з предметом обраної теми дослідження у вигляді викладу теоретичних положень, включаючи приклади з інших досліджень;
- систематизацію матеріалу відповідно до предмета обраної теми

дослідження;

– основні теоретичні положення, на яких буде базуватися майбутня практична частина власного дослідження;

– висновок щодо опрацьованого теоретичного матеріалу та завдання до власного дослідження.

Після теоретичного розділу мають бути **Висновки до першого розділу** об'ємом в одну сторінку, де висвітлюються основні теоретичні засади перекладу текстів зазначеної тематики, які вже були досліджені науковцями.

РОЗДІЛ II Практична частина

Практична частина включає:

– опис зібраного матеріалу;

– систематизацію матеріалу за принципами, викладеними в теоретичному розділі;

– власне аналіз перекладу (перекладів) оригіналу, включаючи приклади з тексту (текстів), який (які) аналізується згідно з предметом обраної теми дослідження; (текст перекладу або паралельний текст українською мовою має бути розміром 10000 знаків (без пробілів) або 6 сторінок; **текст іноземною мовою та його переклад виноситься у додатки.**

– висновок щодо видів/типів та кількості певного мовного явища (явищ), способів перекладу/відтворення мовного явища (явищ) в проаналізованому перекладі (перекладах) оригіналу згідно з предметом обраної теми дослідження.

Після Практичної частини мають бути **Висновки до _____ частини** об'ємом в одну сторінку, де висвітлюються основні аспекти перекладу текстів зазначеної тематики без прикладів, лише підсумкові тези.

Загальні висновки

Загальні висновки охоплюють:

– резюме з висновку до першого розділу роботи (короткий опис того, що вже було зроблено з вказаної теми дослідження попередніми дослідниками та іншими науковцями);

- резюме з висновку до практичного розділу роботи (конкретна інформація щодо самостійно виконаного аналізу перекладу згідно з предметом обраної теми дослідження (види/типи та кількість певних мовних явищ, способи перекладу/ відтворення мовного явища (явищ) відповідно до їх класифікації/ систематизації);
- перспективи подальших досліджень з обраної тематики.

Список використаних джерел

Список використаних джерел подається за поточними вимогами Міністерства освіти і науки України (ДОДАТОК Г).

Додатки

Перші два додатки – це текст оригіналу та його переклад. Студент здійснює пошук паралельних текстів іноземною мовою та їхніх перекладів українською мовою з метою подальшого аналізу. У разі відсутності доступного українського перекладу або неможливості його наукового аналізу студент виконує самостійний переклад вихідного тексту українською мовою.

Інші додатки надаються у вигляді глосарію, таблиць, діаграм, графіків та іншого графічного матеріалу, який включає способи перекладу та статистичні дані.

Після затвердження науковим керівником плану й графіка роботи студент один раз на два тижні приносить керівнику виконану частину плану.

Виконання плану потрібно розпочати зі збору бібліографічних даних та обробки теоретичного матеріалу, а також (водночас) зі збору практичного матеріалу.

Наступним етапом є осмислення зібраного матеріалу у відповідних розділах дослідження.

Обсяг структурних компонентів курсової роботи у відсотках

№	Структурний компонент	
1	Титульна сторінка	
2	Аркуш оцінювання	

3	Вступ	5%
4	Розділ I теоретичний	30%
5	Розділ II практичний	60%
6	Висновки	3-4 сторінок
7	Список використаних джерел	30 джерел
8	Додатки	
9	Кількість сторінок основного тексту	20-25 сторінок (без додатків)

ІІІ ЗМІСТ КОЖНОЇ ЧАСТИНИ РОБОТИ

3.1. Вступ

Вступ курсової роботи (обсягом 2–3 сторінки) містить обґрунтування теми дослідження та визначення його ключових наукових параметрів. У вступі формулюються об'єкт і предмет дослідження, окреслюється матеріал дослідження, визначаються мета та завдання, необхідні для її досягнення, подається перелік застосованих методів наукового аналізу. Крім того, розкриваються актуальність і наукова новизна дослідження, з'ясовується його теоретична й практична значущість, а також характеризується структура роботи **(ДОДАТОК В)**.

Логічна послідовність основних складників вступу є такою:

Актуальність теми дослідження.

У цьому підрозділі здобувач повинен аргументовано обґрунтувати актуальність обраної теми, продемонструвати її значущість для сучасного перекладознавства та суміжних галузей гуманітарного знання. Автор має показати практичну цінність результатів дослідження, зокрема можливості їх використання в перекладацькій діяльності, навчальному процесі або подальших наукових розвідках.

Актуальність теми визначається, по-перше, недостатнім рівнем її опрацювання в українській та зарубіжній науковій літературі, а по-друге, динамічними процесами в сучасному медіапросторі, що зумовлюють необхідність переосмислення раніше сформульованих наукових положень. Рівень дослідженості проблеми розкривається шляхом стисло аналітичного огляду наукових праць, у межах якого порівнюються наявні підходи до розв'язання проблеми та виявляються наукові суперечності, що потребують подальшого вивчення. Саме ці суперечності становлять підґрунтя для формулювання проблеми дослідження.

Ступінь наукової розробки проблеми.

У цьому розділі автор на основі ґрунтовного аналізу наукових джерел висвітлює основні результати досліджень, здійснених українськими та

зарубіжними вченими у відповідній проблематиці. Особлива увага приділяється аспектам, що залишилися недостатньо вивченими або не отримали однозначного трактування. У межах огляду літератури доцільно зосередитися на працях, опублікованих упродовж останніх 5–10 років. За необхідності аналізу підлягають також нормативно-правові акти, офіційні документи, довідкові та архівні матеріали.

Мета дослідження.

Мета курсової роботи відображає кінцевий результат наукового пошуку, на досягнення якого спрямоване дослідження. Вона не дублює формулювання теми, проте перебуває з нею в тісному логічному зв'язку. Коректно сформульована мета є передумовою системного аналізу досліджуваної проблематики. Мета полягає у виявленні та встановленні наукових фактів, формулюванні закономірностей, а також у теоретичному обґрунтуванні найбільш ефективних шляхів розв'язання наукової проблеми. У формулюванні мети зазвичай використовуються дієслова на зразок: *визначити, дослідити, виявити, встановити, обґрунтувати, довести, перевірити, розробити* тощо.

Завдання дослідження.

Завдання конкретизують мету та відображають основні етапи її досягнення. Вони формулюються у вигляді логічно послідовних дій, спрямованих на аналіз, узагальнення та інтерпретацію матеріалу дослідження. Коректність визначення завдань безпосередньо залежить від чіткості формулювання мети.

Об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище об'єктивної дійсності, що породжує проблемну ситуацію та обирається для наукового вивчення.

Предмет дослідження є складовою об'єкта і конкретизує той аспект, який безпосередньо становить науковий інтерес у межах курсової роботи.

Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове: об'єкт окреслює ширше поле дослідження, тоді як предмет фокусує

увагу на конкретних властивостях, зв'язках або механізмах досліджуваного явища.

Наприклад, об'єктом дослідження можуть бути тексти публіцистичного стилю, тоді як предметом – лексико-стилістичні та граматичні особливості їх перекладу, перекладацькі трансформації або специфіка відтворення експресивності в перекладі.

Методи дослідження.

У вступі подається перелік наукових методів і підходів, використаних для реалізації поставлених завдань і досягнення мети дослідження. З метою забезпечення об'єктивності та достовірності результатів доцільно застосовувати комплекс взаємодоповнювальних методів, зокрема загальнонаукові (аналіз і синтез, індукцію та дедукцію, порівняння, класифікацію, узагальнення, моделювання) та спеціальні методи перекладознавчих досліджень.

Структура та обсяг роботи.

У цьому пункті зазначається, що курсова робота складається зі вступу, основної частини (розділів), висновків, списку використаних джерел і додатків. Також вказується загальний обсяг роботи, кількість таблиць, рисунків і найменувань у бібліографічному списку. Текст вступу має бути логічно вибудованим, стислим і водночас інформативним. Рекомендований обсяг вступу – до 4–5 сторінок.

3.2. Теоретична частина

Теоретична частина курсової роботи присвячується аналізу та узагальненню наукових поглядів вітчизняних і зарубіжних дослідників щодо предмета обраної теми. У цьому розділі здійснюється огляд основних концепцій, підходів і теоретичних положень, які становлять наукове підґрунтя дослідження, з обов'язковим посиланням на відповідні джерела. Теоретичний матеріал систематизується відповідно до предмета дослідження, розглядаються наявні класифікації, моделі та типології, а також викладаються ключові положення теорії, на яких ґрунтуватиметься подальша практична частина роботи.

Обов'язковим елементом теоретичного розділу є аналіз способів перекладу або відтворення певного мовного явища чи комплексу мовних явищ відповідно до предмета дослідження. Приклади, запропоновані попередніми дослідниками, подаються мовою оригіналу (англійською) з відповідним перекладом українською мовою та супроводжуються коректними бібліографічними посиланнями.

У теоретичній частині слід уникати включення інформації, що не має безпосереднього зв'язку з об'єктом і предметом дослідження та не сприяє розкриттю обраної проблематики. Після завершення теоретичного розділу формулюється узагальнювальний висновок, у якому підсумовуються результати аналізу теоретичних джерел, окреслюються основні класифікації та способи перекладу/відтворення досліджуваного мовного явища, що слугуватимуть теоретичною основою для проведення практичного дослідження.

3.3. Практичний розділ

Практичний розділ курсової роботи присвячується безпосередньому аналізу зібраного мовного матеріалу відповідно до критеріїв, сформульованих у теоретичній частині дослідження та з урахуванням предмета обраної теми. У межах цього розділу матеріал систематизується й аналізується, наводяться репрезентативні приклади з вихідного тексту або корпусу текстів англійською мовою та подаються їхні відповідні переклади українською мовою (або іншими мовами за необхідності).

Досліджуване мовне явище або сукупність мовних явищ у наведених прикладах виокремлюються графічно (шляхом виділення жирним шрифтом) як в оригінальному тексті, так і в тексті перекладу. Кожен приклад супроводжується ґрунтовним коментарем, у якому обґрунтовується вибір перекладацького прийому, пояснюється характер застосованої трансформації та мета її використання перекладачем. Повні тексти досліджуваних матеріалів (статті, інструкції тощо) у практичному розділі не наводяться; подаються лише окремі ілюстративні фрагменти, релевантні для аналізу.

Практичний розділ є результатом самостійного дослідження здобувача, у зв'язку з чим у ньому не допускається використання посилань на наукові чи довідкові джерела. Основна увага зосереджується на аналізі фактичного мовного матеріалу та власних перекладацьких рішень.

У процесі аналізу студент системно розглядає всі види перекладацьких трансформацій, застосованих під час перекладу. Залежно від характеру мовних одиниць, які зазнають змін у процесі перекладу, трансформації поділяються на лексичні, граматичні, лексико-граматичні та стилістичні.

До **лексичних трансформацій**, що найчастіше використовуються у перекладацькій практиці, належать перекладацьке транскрибування та транслітерація, калькування, а також лексико-семантичні заміни, зокрема конкретизація, генералізація, модуляція тощо.

Граматичні трансформації охоплюють морфологічні та синтаксичні перетворення і включають синтаксичне уподібнення (дослівний переклад), членування та об'єднання речень, а також граматичні заміни, що стосуються форм слова, частин мови або синтаксичних функцій у реченні.

Стилістичні трансформації розглядаються як способи перекладу, за допомогою яких перекладач змінює або коригує стилістичні акценти висловлювання, нейтралізуючи чи, навпаки, актуалізуючи конотативні відтінки значення, а також адаптуючи текст перекладу до стилістичних норм мови перекладу. До основних стилістичних перекладацьких трансформацій належать логізація, експресивація, модернізація та архаїзація.

До кожного типу трансформації студент пише приклади та рахує кількість одиниць, наприклад:

Таблиця 3.1. Типи лексико-граматичних трансформацій

Назва трансформації	Кількість одиниць
Функціональна заміна	4 (28,6%)
Антонімічний переклад	3 (21,4%)
Компенсація при перекладі	1 (7,1%)

Експлікація	6 (42,9%)
-------------	-----------

3.4. Висновки

Висновок до першого розділу містить стислий виклад основних теоретичних положень, що стосуються предмета дослідження, з урахуванням поглядів провідних вітчизняних і зарубіжних науковців. У ньому здійснюється узагальнення та систематизація опрацьованого теоретичного матеріалу, зокрема подаються релевантні класифікації та способи перекладу/відтворення досліджуваного мовного явища або комплексу мовних явищ. Зазначені узагальнення становлять теоретичну основу для проведення власного дослідження та його подальшого аналізу в практичному розділі курсової роботи.

Висновок до другого розділу узагальнює результати власного емпіричного дослідження. У ньому стисло подається систематизація виявлених у вихідному тексті або корпусі текстів мовних явищ, а також описуються способи їх перекладу українською мовою (або іншими мовами за потреби), визначені в процесі практичного аналізу.

Загальні висновки містять лаконічне узагальнення ключових положень і результатів, викладених у висновках до першого та другого розділів, і відображають досягнення поставленої мети та виконання завдань дослідження.

3.5. Список використаних джерел

Список використаних джерел вказує джерела, на які надано посилання в теоретичному розділі. Номер посилання в тексті повинен збігатися з номером у списку джерел. Правила оформлення списку використаних джерел повинні відповідати поточним вимогам Міністерства освіти і науки України (ДОДАТОК Г).

Додатки містять допоміжні матеріали, що забезпечують повноту та наочність проведеного дослідження. У цьому розділі подається оригінальний іншомовний текст і його переклад українською мовою, зокрема самостійно виконаний переклад у разі відсутності опублікованого варіанта. Крім того, до додатків можуть включатися інші релевантні матеріали, зокрема ілюстративні

фрагменти тексту оригіналу та відповідні переклади, що демонструють застосування різних видів перекладацьких трансформацій.

IV ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота є одним із ключових видів індивідуальної навчально-наукової діяльності здобувачів вищої освіти, рівень виконання якої свідчить про ступінь засвоєння ними теоретичних знань і сформованість умінь наукового аналізу. Основною метою курсової роботи є поглиблене вивчення та комплексний аналіз одного з актуальних питань теорії та практики навчальної дисципліни.

Метою курсової роботи є розв'язання таких основних завдань:

а) поглиблене опрацювання наукових і навчально-методичних джерел, їх критичний аналіз та узагальнення основного змісту, розширення й систематизація знань з обраної теми;

б) формування здатності до вільного володіння теоретичним матеріалом, аргументованої інтерпретації наукових положень під час захисту роботи, розвиток аналітичного та творчого мислення;

в) набуття навичок послідовного, логічного письмового викладу наукового матеріалу, виконання відповідних розрахунків (за потреби), а також уміння теоретично й фактично обґрунтовувати отримані результати.

4.1. Вимоги до оформлення основного тексту роботи

У процесі підготовки курсової роботи або дипломного проєкту студент повинен застосовувати загальноприйняті методичні та технічні прийоми наукового дослідження. Норми наукової комунікації регламентують об'єктивний, нейтральний характер викладу матеріалу та передбачають відмову від використання форм першої особи однини. У зв'язку з цим у тексті застосовуються мовні конструкції з уживанням займенника «ми», що відображає колективний характер наукової діяльності, яка здійснюється за наукового консультування керівника.

Студент зобов'язаний оформлювати результати дослідження відповідно до чинних нормативних вимог. Курсова робота виконується українською літературною мовою, з дотриманням норм наукового функціонального стилю, без зловживання іншомовними термінами та без некоректного запозичення

текстів із наукових праць, підручників чи мережі Інтернет без відповідних бібліографічних посилань.

Робота не повинна мати компілятивного характеру або складатися з механічного поєднання чужих текстів. Основний текст курсової роботи поділяється на структурні розділи.

Зміст роботи оформлюється у вигляді таблиці з невидимими межами.

Розділи можуть поділятися на підрозділи та пункти. Кожний розділ починається з нової сторінки, тоді як підрозділи з нової сторінки не розпочинаються. Між абзацами основного тексту не допускається додаткових пропусків. Такі структурні елементи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки та список використаних джерел, не нумеруються.

Номер розділу подається після слова «РОЗДІЛ» без крапки, після чого з нового рядка зазначається назва розділу. Підрозділи нумеруються в межах відповідного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, між якими ставиться крапка; наприкінці номера підрозділу також ставиться крапка (наприклад: **2.3.**). У тому ж рядку подається заголовок підрозділу.

Підрозділи розміщуються на тій самій сторінці, що й попередній текст. Заголовки підрозділів друкуються малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу; наприкінці заголовка крапка не ставиться. За потреби підрозділи можуть поділятися на пункти, які нумеруються в межах підрозділу. Номер пункту складається з номерів розділу, підрозділу та пункту (наприклад: **1.3.2.**).

Кожний пункт або підпункт повинен містити завершену думку та бути спрямованим на розв'язання конкретного дослідницького завдання. Посилання на використані джерела в тексті подаються у квадратних дужках із зазначенням номера джерела зі списку літератури та номера сторінки, наприклад: **[18, с. 78]** (виняток становлять газетні публікації та випадки посилання на джерело загалом).

Фактичні та статистичні дані в курсовій роботі подаються в уніфікованих одиницях виміру — абсолютних (грн, дол. США, т, м, шт. тощо) або відносних (у відсотках). Усі структурні елементи роботи, зокрема вступ, розділи, висновки, *Summary*, список використаних джерел і додатки, розміщуються з нової сторінки.

Сторінки курсової роботи нумеруються арабськими цифрами без використання знака № та розташовуються у правому верхньому куті сторінки. Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації, але номер сторінки на ньому не зазначається.

На титульному аркуші вказуються повна назва закладу вищої освіти та його відомча підпорядкованість, назва факультету й кафедри, на якій виконано роботу, тема курсової роботи, відомості про студента, наукового керівника та рецензента (для кваліфікаційних робіт), а також місто й рік подання роботи до захисту. Скорочення в назві навчального закладу та темі роботи не допускаються.

Зміст курсової роботи повинен повністю відповідати її структурі. На сторінці зі змістом зазначаються номери початкових сторінок усіх структурних елементів роботи. У разі використання маловідомих скорочень, спеціальних символів або позначень перед вступом подається *Перелік умовних позначень*, який включається до змісту.

Текст курсової роботи набирається на комп'ютері з міжрядковим інтервалом 1,5 (29–30 рядків на сторінці) та друкується з одного боку аркуша білого паперу формату А4 (219 × 297 мм). Шрифт текстового редактора — *Times New Roman*, чорного кольору, кегль — 14. Поля сторінки становлять: ліве — 25 мм, праве — 10 мм, верхнє та нижнє — по 20 мм. Шрифт має бути чітким, а щільність тексту — рівномірною по всьому обсягу роботи.

При формулюванні назв розділів і підрозділів курсової роботи необхідно дотримуватися таких вимог:

1. назва жодної структурної частини не повинна повністю збігатися із загальною темою роботи;
2. назви підрозділів не мають повторювати назви розділів;
3. назви повинні стисло, чітко та однозначно відображати зміст відповідної частини;
4. назви суміжних розділів і підрозділів мають бути логічно узгодженими між собою;
5. формулювання назв слід витримувати в єдиному стилі;
6. назви мають бути достатньо узагальненими, щоб уможливити їх уточнення на етапі остаточного редагування роботи;
7. назва структурної частини не повинна складатися виключно з назви нормативно-правового акта.

Заголовки основних структурних частин роботи подаються у такому вигляді: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ ДО I РОЗДІЛУ», «ВИСНОВКИ ДО II РОЗДІЛУ», «ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ», «SUMMARY», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ». Заголовки друкуються великими літерами, розташовуються симетрично до тексту по центру сторінки та не завершуються крапкою.

Загальні висновки (обсягом 3–4 сторінки) подаються після основного тексту роботи з нової сторінки. У цьому розділі підбиваються підсумки проведеного дослідження та узагальнюються результати, що є відповідями на поставлені в роботі завдання. Як правило, структура загальних висновків охоплює вступну, описову та констатувальну частини, а також пропозиції й узагальнені висновки.

Вступна частина виконує зв'язувальну функцію між основним текстом роботи та підсумковими висновками, містячи стисло оцінку проведеного дослідження. У теоретичній частині загальних висновків узагальнюються основні результати теоретичного аналізу, водночас може бути зазначено певну незавершеність дослідження з огляду на багатоаспектність проблеми та окреслено перспективи її подальшого наукового опрацювання.

У практичній частині загальних висновків формулюються підсумкові положення та пропозиції за всіма розглянутими питаннями, що ґрунтуються на результатах аналізу матеріалу в окремих розділах і підрозділах. Висновки доцільно викладати в логічній послідовності, що відповідає структурі роботи, з можливим виокремленням положень, які стосуються дослідження загалом.

У загальних висновках також доцільно подати рекомендації щодо вдосконалення перекладацької практики, підвищення ефективності роботи перекладачів, розроблення та впровадження нових перекладацьких прийомів, а також окреслити перспективи розвитку перекладознавства у відповідній галузі.

4.2. Вимоги до оформлення посилань

Під час опрацювання наукових і навчальних джерел, а також матеріалів періодичних видань, студент здійснює виписки та добір цитат. Оскільки науковий стиль передбачає точність і коректність викладу, цитований матеріал має відтворюватися без змін, адже навіть незначні скорочення можуть призвести до спотворення авторської думки. У процесі роботи рекомендується фіксувати ключові положення досліджень, фактичні дані та аргументацію авторів.

У разі використання інформації з об'ємних джерел (монографій, ґрунтовних оглядових статей тощо) у посиланні обов'язково зазначаються конкретні сторінки, а також номери таблиць, ілюстрацій чи інших елементів, на які робиться посилання.

У тексті курсової роботи допускаються як цитати, так і короткі нотатки з власними міркуваннями або без них. Посилання зазвичай розміщується наприкінці відповідного речення.

Розгорнуті бібліографічні описи безпосередньо в тексті роботи не подаються (наприклад: Корунець І. В. *Вступ до перекладознавства*. К., 2008. С. 54). Натомість використовуються скорочені посилання у квадратних дужках, наприклад: [2, с. 18], де цифра 2 відповідає номеру джерела у списку літератури, а 18 — номеру сторінки.

Посилання на неопубліковані або незавершені наукові праці не допускаються. Непряме цитування застосовується у випадках:

- викладу думок інших дослідників власними словами;
- узагальнення основних напрямів наукових досліджень;
- подання фактичних даних і результатів попередніх наукових розвідок.

Цитати у науковій роботі використовуються з метою:

- обґрунтування власної позиції;
- апеляції до авторитетних джерел;
- критичного осмислення наукових тверджень.

4.3. Вимоги до цитування

У теоретичному розділі на одній сторінці допускається використання не більше 2–3 цитат різних авторів. Цитований текст подається в лапках і відтворюється в оригінальній граматичній формі з дотриманням особливостей авторського стилю.

Кожна цитата обов'язково супроводжується бібліографічним посиланням. Цитування повинно бути повним і точним, без довільних скорочень та викривлення змісту.

У разі пропуску фрагментів тексту (окремих слів, речень або абзаців) це позначається трьома крапками, які можуть розташовуватися на початку, в середині або в кінці цитати.

Наукові терміни, запроваджені іншими авторами, зазвичай не беруться в лапки, за винятком випадків, коли вони є предметом наукової дискусії; тоді використовується формулювання «так званий».

Перевага надається посиланням на новітні видання та публікації. Звернення до ранніх праць допускається лише за умови, якщо вони не мають пізніших перевидань.

Якщо посилання містить ілюстративний матеріал, окремі слова або вирази виділяються курсивом, а цитати подаються в лапках із зазначенням автора. Загалом у тексті курсової роботи цитати використовуються обмежено; частіше подається узагальнена ідея з посиланням на автора в дужках.

4.4. Вимоги до оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел подається наприкінці курсової (дипломної) роботи та є складовою її бібліографічного апарату. Він містить повні бібліографічні описи всіх джерел, на які є посилання в тексті.

Курсова робота студента третього курсу повинна включати приблизно **30–35 джерел**, опублікованих протягом останніх **5–10 років**. До списку включаються праці як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Усі джерела подаються мовою оригіналу.

Оформлення бібліографічних описів здійснюється відповідно до вимог **ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»**.

4.5. Оформлення допоміжних матеріалів

До допоміжних матеріалів курсової роботи належать ілюстрації (схеми, графіки, діаграми, креслення), формули, таблиці та додатки.

Ілюстрації позначаються словом **«Рис.»** та нумеруються послідовно в межах кожного розділу, за винятком матеріалів, розміщених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу та її порядкового номера, розділених крапкою (наприклад: **Рис. 2.3. Назва**).

Назва ілюстрації та пояснювальні підписи розміщуються під нею по центру. Ілюстрації подаються безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступній сторінці.

Ілюстративні матеріали, розмір яких перевищує формат А4, доцільно виносити в додатки. За потреби ілюстрації супроводжуються поясненнями або коментарями.

Якщо в тексті потрібно використати таблицю, вона будується таким чином:

Таблиця 3.1. Назва таблиці

	Заголовок граф		Заголовок граф	
	Підзаголовок граф	Підзаголовок граф	Підзаголовок граф	Підзаголовок граф

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті (Таблиця 3.1). У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації скорочено пишуть, наприклад: (див. табл. 3.1).

Таблиці нумерують арабськими цифрами наскрізною нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, які наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиці 3.1 – перша таблиця третього розділу.

Оформлення таблиць.

Назву таблиці подають **жирним шрифтом**, використовуючи малі літери (за винятком першої, яка пишеться з великої), і розміщують **над таблицею**. Формулювання назви має бути лаконічним і точно відобразити зміст таблиці. Не рекомендується дублювати тематичний заголовок у назвах граф.

У разі поділу таблиці на кілька частин дозволяється замінювати головку або боковик таблиці відповідно нумерацією граф або рядків. Нумерація здійснюється арабськими цифрами, які зазначаються в першій частині таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки — з малої, якщо вони логічно становлять одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне смислове значення, оформлюються з великої літери. Наприкінці заголовків і підзаголовків крапки не ставляться. Усі заголовки та підзаголовки подаються в формі однини.

Оформлення формул.

Формули нумеруються в межах відповідного розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в цьому розділі, які розділяються крапкою. Номер розміщують біля правого поля сторінки на

рівні формули та беруть у круглі дужки (наприклад, (3.2) — друга формула третього розділу).

Посилання на формули в тексті подаються із зазначенням їх номера в дужках, наприклад: «...у формулі (3.1)». Пояснення символів, величин і числових коефіцієнтів наводять безпосередньо під формулою в тій самій послідовності, у якій вони з'являються у формулі. Кожна формула відокремлюється від основного тексту одним порожнім рядком зверху і знизу.

Оформлення додатків.

Додатки розміщуються після основного тексту курсової роботи та оформлюються як її продовження на наступних сторінках. Їх подають у тій послідовності, в якій на них здійснюються посилання в тексті роботи.

До додатків доцільно включати матеріали, які:

- є необхідними для повноти дослідження, але їх розміщення в основному тексті може порушити логіку викладу;
- не можуть бути послідовно інтегровані в основну частину через значний обсяг або специфіку подання;
- призначені насамперед для фахівців і можуть бути вилучені під час ознайомлення з роботою широким колом читачів.

До таких матеріалів належать, зокрема:

- графіки та діаграми;
- додаткові таблиці й ілюстрації;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- таблиці з додатковими цифровими даними;
- анкети, тести, програми;
- формули та розрахунки.

Кожен додаток починається з **нової сторінки** та має власний заголовок. Позначення додатка подається словами «**Додаток ...**», надрукованими малими літерами (крім першої великої), з вирівнюванням по правому краю рядка без використання знака № (наприклад, «**Додаток 2**»). Також допускається

позначення додатків великими літерами латинського або українського алфавіту (наприклад, «Додаток А»).

Презентація результатів дослідження.

До курсової роботи необхідно підготувати презентацію в програмі **PowerPoint**, у якій подаються приклади з тексту оригіналу та їх відповідні переклади. Досліджуване мовне явище або мовні явища в прикладах слід **виділяти жирним шрифтом** як в оригінальному тексті, так і в перекладі, а також супроводжувати відповідними поясненнями. На кожен досліджуваний аспект наводиться окремий приклад.

4.6. Нумерація сторінок

Нумерація сторінок курсової роботи здійснюється арабськими цифрами та розміщується у **правому верхньому куті сторінки**. До загальної нумерації входять титульні аркуші та додатки, однак номер сторінки на титульному аркуші не проставляється. Усі інші структурні елементи курсової роботи нумеруються у звичайному порядку.

**V ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРОВОЇ РОБОТИ**

Параметри оцінювання	Діапазон балів	Критерії оцінювання за 100 – бальною шкалою
I. Оцінювання якості (змісту) курсової роботи	0-50	
1. Відповідність змісту курсової роботи темі, меті та завданням (0-15)	0	Зміст жодного з розділів кваліфікаційної роботи та загальні висновки не відповідають меті та поставленим завданням.
	1-4	Зміст одного - двох підрозділів першого розділу кваліфікаційної роботи відповідають завданням. Зміст другого розділу не відповідає. Одне завдання корелює із загальними висновками. Немає висновків до розділів.
	5-8	Зміст усіх підрозділів першого розділу кваліфікаційної роботи відповідають завданням, однак підрозділи другого розділу не відповідають. Одне - два завдання корелюють із загальними висновками. Немає висновків у розділі.
	9-12	Зміст усіх підрозділів першого і другого розділів кваліфікаційної роботи відповідають завданням. Не усі завдання корелюють із загальними висновками. Є висновки до розділів.
	13-15	Зміст усіх підрозділів усіх розділів кваліфікаційної роботи відповідає завданням. Поставлені завдання повністю корелюють із загальними висновками. Наявні висновки до розділів.
2. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми та	0	Понятійний апарат не сформовано; теоретичні аспекти не розкриті.

коректність використання понятійного апарату (0-15)		
	1-4	Понятійний апарат сформовано частково; теоретичні проблеми не розкриті (або розкриті поверхово).
	5-8	Понятійний апарат сформовано частково; теоретичні проблеми розкриті частково.
	9-12	Понятійний апарат сформовано частково; теоретичні проблеми розкриті не повністю.
	13-15	Понятійний апарат сформовано; теоретичні проблеми розкриті повністю.
3. Наявність узагальнень різних точок зору та підходів до постановки розв'язання проблеми (0-10)	0	Узагальнення відсутні або некоректні.
	1-3	Узагальнення поодинокі (або повторюють раніше зазначену думку, або спотворюють оригінальний зміст), у кінці підрозділу відсутні самостійні висновки.
	4-6	Узагальнення наявні в більшості підрозділів, але не у всіх. Самостійні висновки наявні не у всіх підрозділах.
	7-9	Узагальнення коректні, але висновки у кінці підрозділу відсутні (або наявні не у всіх).
	10	Узагальнення коректні, самостійні висновки у кінці підрозділів наявні.
4. Ступінь використання та методика роботи з факт. матеріалом (0-10)	0	Фактологічний матеріал не використаний, лише теоретичні положення.
	1-3	Аналізується факт. матеріал іншого автора.

	4-6	Залучений самостійний фактологічний матеріал, не описана методика аналізу (не подається аналіз прикладів у тексті), відсутня кількісна характеристика.
	7-9	Залучений самостійний фактологічний матеріал описана методика аналізу. Приклади у тексті подаються або надмірно або недостатньо. Недостатньо кількісних показників.
	10	Залучений самостійний фактологічний матеріал описана методика аналізу. Достатня кількість прикладів у тексті для аналізу. Наявне кількісне та якісне пояснення результатів.
5. Обсяг та адекватність викор. при написанні роботи першоджерел дотрим. етики посилань (0-5)	0	Залучені матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 10 джерел), етика посилань не дотримана.
	1-3	Залучені матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань (11-15 джерел), етика посилань дотримана частково.
	4-5	Залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, періодичних видань та мережі Internet (більше 15 джерел), етика посилань дотримана.
II. Оцінювання оформлення	0-10	
1. Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам, строки подання керівнику	0	Текст курсової роботи оформлено з суттєвими порушеннями встановлених вимог (вимог не дотримані), робота подана керівнику невчасно. У роботі відсутня логічна послідовність і науковий стиль викладу.

	1-3	Текст роботи оформлено із незначними порушеннями встановлених вимог, список літератури – не за вимогами. В курсовій роботі порушено логічну послідовність.
	4-6	Текст роботи оформлено у відповідності до встановлених вимог. Список літератури – з порушеннями вимог. Порушено логічну структуру.
	7-9	Текст курсової роботи та список літератури оформлено у відповідності до встановлених вимог, курсова подана керівнику невчасно.
	10	Текст курсової роботи та список літератури оформлено у відповідності до встановлених вимог, курсова подана керівнику вчасно.
II. Оцінювання захисту курсової роботи	0-40	
1. Вміння чітко та стисло викласти основні результати дослідження (0-8)	0	Студент неспроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження
	1-2	Студент невпорядковано викладає основні результати дослідження / або пропускає один із 3-х основних частин (або вступ, або рез-ти, або висновки, перспективи), не викладається у регламент.
	3-4	Студент не послідовний у викладі результатів, не викладається у регламенті.
	5-6	Студент викладає усі основні частини презентації, але наявна надлишкова інформація, не викладається у регламент.
	7-8	Студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, викладається в регламент.

2. Використання роздаткового ілюстративного матеріалу (програми Power Point) (0-8)	0	Роздатковий (ілюстративний) матеріал не використано.
	1-2	Використано програму Power Point, але назви слайдів не відповідають їх змісту або змісту роботи.
	3-7	Використано програму Power Point, наявні численні помилки в презентації (див. нижче, зниження балу – залежно від кількості помилок).
	8	Доповідь супроводжена якісною презентацією з дотриманням вимог.
3. Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання (0-10)	0	Студент неспроможний (або відмовляється) надати відповіді на поставлене питання.
	1-3	Студент дає відповіді не на всі поставлені питання, має труднощі у формулюванні коректної, адекватної відповіді.
	4-6	Студент дає відповіді не на всі поставлені питання.
	7-9	Студент надає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на усі поставлені питання.
	10	Студент надає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання.
4. Грамотність стилю та мови презентації (0-10)	0	Студент допускає надмірну кількість помилок, що утруднює сприйняття інформації, відсутній науковий стиль викладу.
	1-3	Студент не використовує метамови дослідження, робить велику кількість фонетичних і граматичних помилок.

	4-6	Частково порушено науковий стиль (канцеляризми, забагато запозичень, проф. сленг), наявні значні граматичні, фонетичні, мовні помилки, повтор інформації.
	7-9	Дотримано метамови та стилю дослідження, наявні очевидні граматичні, лексичні, фонетичні, мовні помилки.
	10	Дотримано метамови та стилю дослідження, допущено кілька помилок (які студент сам виправляє).
5. Додатковий бал (0-4)	0-4	Ставиться, якщо студент виявив неординарність у поданні презентації (пропонує власне бачення проблеми, неординарно створив слайди, робив усе вчасно і сумлінно тощо).

Оцінка **A «відмінно» (90-100 балів)** ставиться, якщо студент:

1. Показав глибокі теоретичні знання з вивчених дисциплін, з яких виконана курсова робота;
2. Оволодів первинними навиками дослідницької роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати їх, формулювати висновки;
3. Дає свої пропозиції і рекомендації з предмета дослідження;
4. Виконав роботу грамотно літературною українською мовою;
5. Оформив роботу відповідно до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін;
6. На захисті продемонстрував глибокі знання з теми дослідження, твердо і впевнено відповів на запитання членів комісії.

Оцінка **B «добре» (80-89 балів)** ставиться, якщо студент:

1. Показав досить високі теоретичні знання з тієї дисципліни, з якої виконана курсова робота;
2. Оволодів первинними навиками дослідницької роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично

ставиться до використаних джерел та літератури;

3. Дає свої пропозиції і рекомендації з предмета дослідження, одна відчуває труднощі щодо їх обґрунтування;

4. Виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки;

5. Оформив роботу відповідно до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін;

6. На захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження відповів на запитання членів комісії.

Оцінка **С «добре» (71-79 балів)** ставиться, якщо студент:

1. Показав досить високі теоретичні знання з тієї дисципліни, з якої виконана курсова робота;

2. Оволодів первинними навиками дослідницької роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; мають місце окремі неточності;

3. Дає свої пропозиції і рекомендації з предмета дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування;

4. Виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але допустив граматичні та стилістичні помилки;

5. Оформив роботу відповідно до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін;

6. На захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на більшість запитань членів комісії.

Оцінка **Д «задовільно» (61-70 балів)** ставиться, якщо студент:

1. Показав достатні теоретичні знання з тієї дисципліни, з якої виконана курсова робота;

2. В основному оволодів первинними навиками дослідницької роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу

матеріалу; мають місце окремі фактичні помилки і неточності;

3. Не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження або обґрунтувати їх;

4. Допускає помилки в оформленні роботи та її наукового апарату;

5. Допускає численні граматичні та стилістичні помилки;

6. Подав роботу до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів упевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.

Оцінка **E «задовільно» (51-60 балів)** ставиться, якщо студент:

1. Показав достатні теоретичні знання з тієї дисципліни, з якої виконана кваліфікаційна робота;

2. В основному оволодів первинними навиками дослідницької роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу; мають місце окремі фактичні помилки і неточності;

3. Не сформулював пропозиції і рекомендації з теми дослідження;

4. Допускає помилки в оформленні роботи та її наукового апарату;

5. Допускає численні граматичні та стилістичні помилки;

6. Подав роботу до захисту пізніше визначеного кафедрою терміну; на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів упевнено відповісти на додаткові запитання членів комісії.

Оцінка **FХ «незадовільно» (26-50 балів)** ставиться, якщо студент:

1. Продемонстрував незадовільні теоретичні знання з тієї дисципліни, з якої виконана кваліфікаційна робота;

2. Зовсім не оволодів первинними навиками дослідницької роботи;

3. Допускає чимало помилок в оформленні роботи та її наукового апарату;

4. Допускає численні граматичні та стилістичні помилки;

5. Подав роботу до захисту пізніше визначеного кафедрою терміну; на захисті продемонстрував незадовільні знання з теми дослідження, не зумів відповісти на додаткові запитання членів комісії.

Оцінка **F «незадовільно» (0-25 балів)** ставиться в тому разі, коли на захисті студент проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамотійне виконання курсової роботи, або коли роботу до захисту не представлено.

VI ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Підготовка та захист курсової роботи

Курсова робота, підготовлена до захисту, обов'язково повинна містити рецензію наукового керівника. Студент має можливість ознайомитися з її змістом перед захистом.

До захисту допускаються лише роботи, оформлені відповідно до встановлених вимог та отримавші **позитивну рецензію** керівника. Захист курсових робіт проводиться згідно з навчальним планом та графіком, перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри та наукового керівника роботи.

Студент захищає роботу у присутності навчальної групи. **Тези доповіді готуються заздалегідь.** Тривалість усної доповіді становить **5–7 хвилин (ДОДАТОК Д).**

У ході доповіді студент повинен:

- назвати тему курсової роботи, обґрунтувати її актуальність та наукову значущість;
- сформулювати основну мету та завдання дослідження;
- стисло викласти структуру та зміст роботи;
- представити результати дослідження, зроблені висновки та запропоновані рекомендації.

Після доповіді студент відповідає на запитання викладачів та студентів навчальної групи. **Під час захисту оцінюються:**

- якість виконаної роботи;
- рівень знань та набутих навичок щодо теми;
- уміння аналізувати практичну діяльність, логічно й аргументовано викладати думки;
- здатність обґрунтувати власну точку зору та відповідати на питання.

За результатами захисту комісія обговорює виступи студентів та виставляє оцінки, які оголошуються того ж дня.

Курсові роботи оцінюються за **чотирибальною шкалою**: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». При оцінюванні враховуються:

- теоретична та практична цінність роботи;
- послідовність викладу матеріалу;
- оформлення роботи;
- змістовність усної доповіді та відповіді на запитання;
- рецензія наукового керівника.

Студент не допускається до захисту у разі:

- відсутності самостійності роботи (списана з літературних джерел або нормативних актів);
- фрагментарного або схематичного викладу основних питань теми;
- наявності помилкових положень та некоректного оформлення наукового апарату;
- неохайного вигляду роботи.

У разі незадовільної оцінки роботу необхідно доопрацювати або виконати нову за іншою темою. Курсові роботи зберігаються на кафедрі протягом одного року.

Підготовка презентації

Презентація повинна містити графічні матеріали, які найкраще ілюструють досліджувані аспекти: розрахунки, статистику, ілюстрації, схеми тощо. Рекомендовано використовувати **стримані та нейтральні кольори**, наприклад чорний текст на білому фоні, або стилістику, прийнятну для вашого університету.

Не слід дублювати усний виклад на слайдах — презентація має **доповнювати промову**, акцентуючи увагу на ключових моментах. Під час демонстрації слайдів студент може ввічливо попросити комісію звернути увагу на конкретний слайд, наприклад: «Прошу звернути увагу на слайд 3».

Співвідношення тексту промови та презентації повинно бути попередньо відпрацьоване: позначте у документі, **коли і який слайд демонструвати**.

Перший слайд презентації містить:

- ПІБ студента;
- ПІБ наукового керівника;
- тему курсової роботи.

Останній слайд слугує для подяки науковому керівнику та всім, хто сприяв виконанню роботи.

Рекомендації до оформлення презентації Power Point

Фон – білий або світлий, **шрифт** – чорний (розмір – 28), в **заголовках** (розмір – 32)– можна синій, зелений. На слайді – **5-12 слів**, речення у тексті виступу робите повні, а **на слайді** – ці ж самі **речення скорочуєте**, перетворюєте в словосполучення.

Текст НЕ впливає, НЕ вилітає, **слайди змінюються за кліком мишки.**

Слайд	Зміст
1.	Титулка: перші 3 рядки, тема, Ваше ПІБ, керівник
2.	Мета
3.	Завдання
4.	Об'єкт, предмет
5.	Матеріал дослідження
6.	Пояснення ключових термінів (5-7 термінів = 5-7 слайдів)
7.	
8.
9.	Результати дослідження (Розділ 3) з прикладами: 5-10 слайдів
10.	
11.
12.	Висновки (4-6 речень) на 1-2 слайдах.
13.	
14.	Дякую за увагу!

Уважно перевіряємо текст на грамотність!

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2022. 173 с.
2. Галян О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. видання. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 26 с.
3. Григорук П. М., Хрущ Н. А. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. Київ: Кондор, 2020. 206 с. 34
4. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2020. 272 с. 4
5. ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання».
6. ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила».
7. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (з офіційними виправленнями у 2017 році).
8. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.
9. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» у редакції від 22.07.2018.
10. ЗУ «Про вищу освіту» у редакції від 25.07.2018.
11. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 (укладено Науковою бібліотекою ЗНУ). URL: <http://library.znu.edu.ua//site/obyavlenia/SPISOK.pdf>
12. Рекомендації щодо запобігання академічному плагиату (лист МОН України № 1/11-8681 від 15.08.2018 р.).
13. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні : інформаційно-аналітичний огляд /Укладачі: Добко Т., Київ: ДП «НВЦ «Пріори-

тети», 2015. 84 с.

14. Розвиток_системи_забезпечення_якості_вищої_освіти.pdf

15. Староста В. І. Методологія наукових досліджень: навч.-метод. посіб. для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.

16. Український правопис. 2019.
URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf>

ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ

1. Бюлетень ВАК України, №1, 2003 Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України. URL:
http://oneu.edu.ua/wpcontent/uploads/2017/12/bul_vak.pdf

2. Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015. Київ ДП «УкрНДНЦ» 2016. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>

3. Наказ МОН № 40 від 12.01.2017 р. Про затвердження вимог до оформлення дисертації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>

4. Положення про кваліфікаційні роботи в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка
https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloz_duplomni_03.2024.pdf

5. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». URL:
<https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/02/prykladyoformlennja-bibliorafichnoho-opysu-zhidno-dstu-8302.pdf>

ДОДАТОК А

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій
Кафедра перекладу, прикладної та загальної лінгвістики

КУРСОВА РОБОТА

з теорії та практики перекладу

на тему: «_____»

Виконав/ла: студентка III курсу, групи
ПАН23Б/305

спеціальності 035 Філологія 035.041
Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

освітня програма Філологія
(Германські мови та літератури
(переклад англійська та німецька мови
включно))

форма навчання денна
Миколенко Оксана Іванівна

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри перекладу, прикладної
та загальної лінгвістики Микуленко
Анастасія Павлівна

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS ____

Члени комісії:

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Кропивницький – 2025

ДОДАТОК Б .

ЗМІСТ (сторінка не нумерується)

ВСТУПОшибка! Закладка не определена.

РОЗДІЛ 1. ПУБЛІЦИСТИЧНІ ТЕКСТИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ

П

Е 1

Р

Е 1

К 1

Л 2

Л 1.3.1. Особливості перекладу заголовків англомовних статейОшибка!

А 3
П Закладка не определена.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1 Ошибка! Закладка не определена.

РОЗДІЛ 2. ЗАСТОСУВАННЯ ОСНОВНИХ ВИДІВ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ

ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ..... Ошибка! Закладка не определена.

Л 1. Лексичні трансформації Ошибка! Закладка не определена.

Л 1.1. Власне лексичні трансформаціїОшибка! Закладка не определена.

Л 1

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ Ошибка! Закладка не определена.

ДОДАТКИ Ошибка! Закладка не определена.

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

Л 2

ДОДАТОК В

Приклад

КУРСОВА РОБОТА

з теорії та практики перекладу

на тему: «Особливості перекладу фахової термінології в індустрії моди»

ВСТУП

Курсове дослідження присвячене вивченню особливостей перекладу українською текстів модних оглядів / _____. [Цитата про міжнародний характер фешн-індустрії, про входження України на європейські ринки, про те, що термінологія галузі є переважно англійською тощо].

Деякі аспекти перекладу текстів цієї тематики розглядалися в працях _____ (перелічити вчених з []), втім конкретні лексичні та граматичні особливості україномовних перекладів _____ ще не були предметом окремого дослідження.

Актуальність роботи полягає в необхідності дослідження лексичних та граматичних трансформацій, здійснюваних перекладачем для адекватної передачі змісту _____ засобами іншого мовного коду.

Мета наукової роботи – виокремити та схарактеризувати лексичні і граматичні перекладацькі трансформації україномовного тексту перекладу фешн-огляду (статті про моду). Для досягнення зазначеної мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- 1) узагальнити мовні та позамовні характеристики текстів модних оглядів / _____;
- 2) визначити поняття «фахової термінології» індустрії моди;
- 3) дослідити переклад статті / огляду «Назва»;
- 4) проаналізувати лексичні та граматичні трансформації, застосовані у тексті перекладу;
- 5) визначити типові труднощі перекладу фешн-статей / оглядів.

Об'єктом дослідження виступає україномовний переклад статті про моду, а **предметом** – її / його граматичні та лексичні особливості

Матеріалом дослідження є _____ (обсяг – 10000 др. зн.).

Методи дослідження обрані зважаючи на мету, завдання та матеріал наукового дослідження. Серед загальнонаукових методів було застосовано метод _____ (для чого),

_____ (для чого). Серед спеціальних лінгвістичних залучено методи _____ (для чого) та _____ (для чого).

Структура та обсяг роботи. Курсове дослідження складається з двох розділів, списку використаних джерел та додатків. У першому розділі узагальнено теоретичні особливості _____

_____. У другому розділі _____.

Список використаних джерел налічує _____ позицій, з них _____ іноземними мовами. У додатках наведено текст _____ (чого). Загальний обсяг роботи – _____ сторінок. Обсяг основного тексту – _____ сторінок.

ДОДАТОК Г

Основні правила щодо оформлення джерел:

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none">1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с.2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с.3. Лазор О. Я. Державне управління у сфері реалізації екологічної політики в Україні: організаційно-правові засади : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2003. 542 с.4. Ваш О. М. Етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. 104 с.5. Гурманова Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : ЦУЛ, 2017. 193 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none">1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с.2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с.3. Білоус С. І., Корнійчук В. П. Філософія освіти : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2016. 176 с.4. Мороз І. С., Василенко Н. Ю. Маркетинг : конспект лекцій. Київ : Молодь, 2016. 102 с.5. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с.6. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Вид. 3-тє., переробл. та допов. Херсон, 2017. 212 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none">1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М.

	<p>Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с.</p> <p>2. Пустовенко В. В., Максименко І. Л., Яким А.С. Безпека життєдіяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2017. 348 с.</p>
Чотири автори	<p>1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с.</p> <p>2. Вища математика : конспект лекцій / Ткачук Т.С. та ін. Київ, 2015. 82 с.</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с.</p> <p>2. Охорона праці : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с.</p> <p>3. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України : станом на 10 жовт. 2017 р. / К. І. Мягченко та ін. ; за заг. ред. І. М. Ливанова. Київ : ЦУЛ, 2017. 428 с.</p>
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<p>1. Веретенко В. В. Міжнародний маркетинг : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Марценюка. Київ, 2015. 374 с.</p> <p>2. Бутенко М. П., Качур В. П., Петренко С. В. Психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Дутко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.</p>
Без автора	<p>1. 30 років історичному факультету: історія та сьогодення (1986-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. В. В. Черепані. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 340 с.</p> <p>2. Етнографія : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гарапка; уклад. А. І. Гарапка. Київ : ЦУЛ, 2018. 320 с.</p> <p>3. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с.</p> <p>4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>5. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с.</p>

	<p>6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачево, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачево : МДУ, 2018. 226 с.</p> <p>7. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с.</p> <p>8. Товарознавство / упоряд. В. Олексик. Київ, 2014. 804 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Енциклопедія рослин / редкол.: І. М. Деркач та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с.</p> <p>2. Безруков В. Д. Поэзия : в 2 т. / ред. изд.: Л. Г. Мороз, А. Г. Мягченко; авт. вступ. ст. А. В. Сипина. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2016. Т. 2. 206 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.</p> <p>5. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с.</p> <p>6. Дендрофлора України. В 12 т. Т. 2. Дикорослі та культивовані дерева і кущі. Вип. 1. Покритонасінні / Л.І. Перхоменко. Київ : Наукова думка, 2012. 200 с.</p>
Автореферат и дисертацій	<p>1. Петров О. Г. Музикотерапія : автореф. дис. ... канд. псих. наук : 12.00.06. Київ, 2009. 40 с. Дисертації 1. Петрук Л. А. Дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Львів, 2004. 140 с.</p>

	<p>2. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Київ, 2018. 344 с.</p>
<p>Законодавчі та нормативні документи</p>	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с.</p> <p>2. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с.</p> <p>3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. Голос України. 2016. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393- VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2018).</p> <p>6. Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. Офіційний вісник України. 2018. № 5. С. 430–443.</p> <p>7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. Урядовий кур'єр. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. Офіційний вісник України. 2018. № 25. С. 139–141.</p> <p>9. Інструкція щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги : затв. наказом М-ва. праці та соц. політики від 19.09.2006 р. № 156. Баланс-бюджет. 2006. 19 верес. (№ 18). С. 15–16.</p>
Архівні	<p>1. Лист Голови Співки «Первоцвіт» Г. Ф. Петренка на ім'я</p>

документи	Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Поповича щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71
Патенти	1. Зернозбиральний комбайн: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	1. Марченко М. І., Кополович А. Д., Яким Б. М. Про точність визначення радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Федорченко Б. А., Смотрич В. Н. Радиационное повреждение материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та

	правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<p>1. Прокопенко І. П. Каталог растений для работ по экодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історична спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Петров, О. В. Олійник. Харків, 2000. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Закарпатської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Петрик та ін.; Упр. культури Закарпат. облдержадмін., Закарпат. іст. музей. Ужгород, 2003. 160 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Боротьба з злочинністю: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 3 / уклад.: О. В. Куріпта, відп. за вип. Н. М. Щур; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 60 с.</p> <p>2. Іван Марченко : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Петрик. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 9). Аналітичний бібліографічний запис Складова частина видання (глави, розділу, статті) розділовий знак «дві навскісні риски» («//») можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), виділяти шрифтом (наприклад, курсивом).</p>
Частина видання: книги	<p>1. Петренко М. А. Международное право и роль Конституционного Суда Украины // Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60- річчя проф. М. А. Петренко / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p>

	<p>2. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212.</p> <p>3. Корнійчук Т. О. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності. Педагогіка : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.</p>
<p>Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)</p>	<p>1. Лалак Н. В. Шляхи підвищення мотивації молодших школярів до навчання // Анотовані результати науково-дослідної роботи інституту педагогіки за 2011 рік : збірник тез повідомлень. Київ, 2012. С.202–203.</p> <p>2. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей I Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук Б.В. Київ, 2013. С.331–335.</p> <p>3. Цехмістров І. І., Перець І.П. Про бюджет. Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p>
<p>Частина довідкового видання</p>	<p>1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683.</p> <p>2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Основи педагогіки освіти : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Попович Н.І. Початкова освіта // Педагогічна енциклопедія. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
<p>Частина видання: продовжува</p>	<p>1. Куцінко Т. О. Адміністративне законодавство України: реалії та перспективи формулювання // Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя,</p>

ного видання	<p>2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Безруков С. А., Хмельов А. А. Дослідження циліндричних оболонок. Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Хорошилова С. А., Малафіїк Л. О., Хмельов А. А. Моделювання складеної конструкції за допомогою матриць типу Гріна. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кучеренко О. О. Конституційні права людини і громадянина // Часопис Київського університету права. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коваль Л., Коваль П. Переваги дистанційної роботи. Урядовий кур'єр. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 3. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2017. Vol. 18, No 2. P. 109–118.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Україна очима дітей : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsei.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Хміль І. О. Шляхи подолання правового нігілізму в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. Запоріжжя, 2016. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років</p>

	XX століття: період переходу до ринку. Наука та інновації. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006 .
--	--

ДОДАТОК Г

Фрази наукового стилю, які допоможуть написати

текст **Вступні фрази у наукових текстах**

Робота присвячена темі (проблемі, питанню) ...

Дослідження являє собою узагальнення (виклад, опис, аналіз, огляд) ... У роботі йдеться про (оцінку, аналіз, виклад, опис, узагальнення), представлена точка зору ...

Робота ділиться на ..., починається з ..., закінчується ..., складається з ... Сутність проблеми зводиться до того, щоб ...

Наша основна (головна) мета (завдання) полягає (складається) в тому, щоб

... **Огляд літератури для уточнення змісту**

Автор зачіпає (ставить, висвітлює) такі проблеми ...

Автор зупиняється на наступних проблемах (питаннях, фактах)

... Праця автора стосується наступних проблем (питань, фактів) ...

Сутність проблеми зводиться до ... (полягає в ...).

Автор наводить (підводить нас) до висновку (висновку), робить висновок (висновок), підводить підсумок (говорить, стверджує) ... Автор каже, аналізує, характеризує, розкриває, (недоліки, суперечності, сутність), розбирає, описує, називає, формулює, висуває (гіпотезу, питання), висловлює припущення, зупиняється, стосується, зазначає, підкреслює, виділяє (особливе, спеціальне) увагу, стверджує, доводить ... Автор вважає, вважає, стоїть на точці зору, дотримується точки зору, відстоює (розділяє) точку зору ...

Автор порівнює, зіставляє, протиставляє ...

Автор погоджується (згоден), заперечує, суперечить, сперечається, спростовує, полемізує, критикує, розходиться в поглядах, висуває (призводить) заперечення, аргументи, докази ...

Автор посилається, спирається, виходить, ілюструє, наводить приклад, цитує, обґрунтовує, має на увазі; пояснює це тим, що; бачить причину цього в

тому, що ...

За словами ..., автор писав (відзначав, вважав) ..., як стверджує автор (повідомляє, вважає) ...

Основна частина написання ділового наукового тексту

По перше по друге по третє ...

Основне, (саме) головне, основна теза ..., найбільш важливим є, істотно, істота (чого) становить ...

Звернемо увагу на ..., істотно те, що ...

Слід зазначити (врахувати) ...

Як правило, зазвичай, в більшості випадків, частіше за все, характерно, типово, найбільш поширений ...

Звернемо увагу, серед (чого), зауважимо, що стосується, слід виділити, необхідно підкреслити, підкреслимо.

Крім того, при цьому, додамо, слід додати ...

На додачу до всього вищезгаданого...

Одночасно, поряд з тим, ідентичне явище являє собою ...

Один з ... це ... зокрема, один з ... виступає ...

Водночас, з одного боку, з іншого боку, навпаки, в свою чергу, в зв'язку з цим аналогічним чином, для порівняння візьмемо ...

Загалом, одним словом, отже, таким чином, в результаті, узагальнюючи ...
Все уже сказане означає те, що ...

Ілюструємо це положення, в якості ілюстрації використовуємо ..., в застосуванні до ..., ... демонструємо прикладом

Точніше, інакше кажучи, краще сказати, так би мовити; Яснощо..., а саме, іншими словами, в іншій термінології ...

Навіть, тільки лише, особливо, саме в цьому, тут, найбільш помітний, підкреслимо ...

Думається, що ..., на наш погляд, беремо сміливість стверджувати, ми вважаємо за краще говорити, автор вважає, на нашу думку, (глибокому) переконання ...

Висновок для написання заключної частини наукового тексту Сутність вищевикладеного зводиться до ...

На закінчення слід сказати (зазначити, підкреслити, зупинитися над) ...

Висновок носить ... характер ...

Зі сказаного раніше впливає ...

На закінчення, нарешті, в останню чергу ...

ДОДАТОК Д

ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Доповідь під час прилюдного захисту курсової роботи умовно поділяється на три основні частини:

1. Вступна частина: о Привітання та оголошення теми дослідження (наприклад: «Шановні члени комісії! Шановні присутні! До вашої уваги пропонується курсова робота на тему...») о Короткий виклад основних положень вступу: актуальність теми, мета, об'єкт, предмет і методи дослідження.

2. Основна частина:

- Послідовний, логічний виклад змісту курсової роботи.
- Лаконічний огляд теоретичної бази дослідження.
- Детальний аналіз практичного матеріалу, акцентуючи увагу на ключових аспектах та результатах дослідження.

3. Висновкова частина:

- Представлення загальних висновків за результатами роботи.
- Оцінка отриманих результатів та їх значення для обраної наукової галузі.
- Визначення перспектив подальшого дослідження.
- Завершення доповіді (наприклад: «Доповідь завершено. Дякую за увагу»).

Презентація до курсової роботи має слугувати візуальним доповненням доповіді, а не її дослівним повторенням. Важливо, щоб текстова частина слайдів не дублювала зміст виступу, а підкреслювала ключові моменти, полегшуючи сприйняття матеріалу.

Рекомендації щодо оформлення презентації:

- Уникайте надмірного обсягу тексту на слайдах.
- Робіть акцент на графічні елементи: схеми, таблиці, діаграми, ілюстрації,

які наочно демонструють результати дослідження.

- Використовуйте мінімалістичний дизайн, дотримуйтесь єдиного стилю оформлення.

Структура презентації:

1. Тема роботи — чітко й лаконічно.
2. Мета дослідження — що планувалося досягти.
3. Предмет та об'єкт дослідження — на що було спрямовано увагу під час роботи.

Додатково можна включити:

- Основні етапи дослідження (теоретичний та практичний аспекти).
- Ключові результати та висновки — подані через графіку, а не текст.
- Перспективи подальших досліджень — кілька коротких пунктів.

Доповнення до структури презентації:

4. Хід виконання роботи — за потреби, коротко висвітлити основні етапи дослідження.

5. Результати дослідження — максимально наочно: схеми, діаграми, графіки, таблиці. Ч

асові обмеження:

- Доповідь і презентація мають тривати 7-10 хвилин.

Виступ на захисті

Шановна комісія! Шановні присутні! Вашій увазі пропонується курсове дослідження / робота на **тему**: «_____».

Мета нашого дослідження полягає у ... Для досягнення мети дослідження необхідно розв'язати низку **завдань** (наведені на слайді).

(Завдання не зачитуєте. Вкажіть їх на слайді, і цього достатньо.)

Об'єктом дослідження виступає ..., а **предметом** – .

Матеріалом дослідження слугує / виступає / було обрано ...

У теоретичній частині дослідження нами схарактеризовано поняття рекламного тексту / спортивної статті / казки ... як жанру, визначено його / її характеристики, принципи та особливості перекладу.

Далі наводите 5-7 основних терміни дослідження з поясненням – дефініцією, описуєте взаємозв'язки між ними. Кожному термінові доречно присвятити окремий слайд.

Напр., «локалізація перекладу» – це

Її характерними рисами / особливістю структури є...

(Далі у 5-8 реченнях коротко описуєте суть теоретичних розділів. Рекомендуємо взяти за основу висновки до розділів. За потреби, наводите приклади – максимум 3 приклади на всю цю частину).

(Переходимо до практичного розділу – зазвичай це Розділ 3)

У Розділі 3 нами було здійснено / представлено / систематизовано ...

Найчастотнішою виявилась...

Домінантними стали... Це пов'язано з тим, що

Найменш частотними виявились... На нашу думку, це зумовлено...

(Саме ця частина – ключовий, найважливіший момент вашого виступу. Зараз ви презентуєте ТІ РЕЗУЛЬТАТИ, яких було ДОСЯГНУТО САМЕ ВАМИ, точніше вашим тандемом з науковим керівником. Ілюструйте цю частину прикладами. ВАЖЛИВО: не лише зачитати приклади, а й ПОЯСНИТИ, ЧОМУ обраний вами феномен / об'єкт / одиниця реалізовані в цьому реченні саме так).

Далі наводимо узагальнені висновки дослідження (6-10 речень). Нагадуємо, що розлогі, повно сторінкові висновки дослідження комісія бачить. Ваше завдання – стиснути їх до 6-10 речень.)

Таким чином, можна зробити висновок, що...

Можемо стверджувати, що...

Ми дійшли висновку.

(І завершення).

Доповідь завершено. Дякую за увагу.

(Обсяг тексту виступу, тривалістю 7 хвилин, складає 5-6 сторінок А4, шрифт 14, інтервал – 1,5.).

